

तपपूर्तीच्या उंबरठ्यावर

मोदी सरकारने ११ वर्षे पूर्ण केली आहेत. या काळात भाजपने निवडणुका जिंकून आपली पकड मजबूत केली. ‘एक देश–एक नेता’ या धोरणाने सरकार विविध क्षेत्रात स्थिरावले आहे. मात्र, आर्थिक विषमता, तपास यंत्रणांचा वापर आणि विरोधकांवरील कारवाई यांसारख्या मुद्द्यांवर टीका होत आहे.

अतिआशावाद आणि कमालीची निराशा, अशा दोन ध्रुवांच्या हिंदोळ्यावर सुखेनैव झोके घेणाऱ्या केंद्रातील मोदी सरकार ला ११ वर्षे पूर्ण होत आहेत. या काळात लोकसभेच्या तीन निवडणुका जिंकून चौखूर उधळलेला भारतीय जनता पक्षाचा अश्वमेध रोखला जाण्याची चिन्हे नजीकच्या काळात तरी दिसत नाहीत. ‘पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या सरकारने देशाच्या राजकारणाची संस्कृती बदलली,’ या भाजपचे अध्यक्ष जे. पी. नड्डा यांच्या वाक्यात सरकारची ११ वर्षांतील कामगिरी, प्रभाव आणि देशातील स्थितीचे वर्णन नेमकेपणाने लागू होते. गेल्या काही दशकांत ‘राष्ट्रीय लोकशाही आघाडी सरकार’, ‘भाजप सरकार’ या मार्गे आता ‘मोदी सरकार’ म्हणून हे सरकार नुसते स्थिरावले नसून, वेगवेगळ्या क्षेत्रांत हरप्रयत्नांनी आपली पाळेमुळे घट्ट करीत आहे. याचे सर्वाधिक श्रेय पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वाकडे जाते. मुख्यमंत्रिपद वगळता कोणत्याही केंद्रीय पदाचा अनुभव नसताना थेट सर्वोच्च पदी विराजमान झाल्यानंतर दिल्लीतले दरबारी वर्तुळ, विरोधक आणि प्रसंगी पक्षातील तत्कालीन वरिष्ठांची मत्तेदारी मोडून काढत सरकार, पक्ष आणि जनमानसावरही मोदींनी बसवलेली पोलादी पकड ११ वर्षांत जवळपास अभेद्य बनली आहे. ‘एक देश- एक निवडणूक’, ‘एक देश- एक कर’ किंवा ‘एक देश-एक भाषा’ अशा घोषणा व्यासपीठांवर गाजत असल्या, तरी ‘एक देश-एक नेता’ ही अलिखित घोषणाच सर्वांच्या मुळाशी आहे; किंबहुना पूर्वी मोदी यांना आळाढं देण्याची (मनोमन) स्वप्ने पाहणाऱ्यांनीही हे वास्तव सहर्ष स्वीकारले असून, ‘त्यांचे वाससदार’ म्हणवून घेण्याचाही अनेकांनी धसका घेतल्याचे दिसते. कोणतेही अपयश अंगी लावून न घेणारी प्रतिमा, जनतेशी (एकतर्फी)थेट संवाद, नवनव्या घोषणांची आतपबाजी, माध्यमे-समाजमाध्यमांवर पकड, राजकीय पराभव सहजी न स्वीकारणारी महत्त्वाकांक्षा आणि राजकीय चाणाक्षपणा अशा या नेतृत्वाच्या जमेच्या बाजू आहेत. आपल्या कामगिरीचा सत्तापक्षाकडून सध्या जयघोष सुरू असून, विरोधकांकडून सरकारच्या चुकांचे पाडे वाचण्यात येत आहेत. सरकारची कामगिरी मोजताना देशाच्या व्यवस्थेला वळण देणाऱ्या राजकीय आघाडीवरील निर्गयांचा उल्लेख करावा लागेल. त्यामध्ये जम्मू-काश्मीरला वेगळे स्थान देणारे घटनेतील ३७०वे कलम वगळणे, अयोध्येत श्रीराम मंदिराची उभारणी आणि गोवंश हत्याबंदी, हे निर्णय पक्षाच्या विचारसरणीशी सुसंगत असून, ते मातृसंस्था राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ आणि पक्षाच्या निष्ठान्न मतदारांना सुखावणारे ठरले. महिला आरक्षण विधेयक मंजूर करवून घेऊन सरकारने एक पाऊल पुढे टाकले. दोबळमानाने भाजप हा उजव्या विचारसरणीचा पक्ष मानला, तरी डाव्या विचारांच्या सरकारांनाही फिके पाडणारे काही कल्याणकारी निर्णय, हे मोदी सरकारचा तळगाळावतला पाया भक्कम करणारे ठरले. त्यामध्ये जातनिहाय जनगणनेसह पायाभूत सुविधा, मोफत धान्य योजना, शेतकऱ्यांना मिळणारा निधी, पंतप्रधान आवास योजना, उज्वला गॅस, जनधन बँक खाते अशा डझनावारी वैयक्तिक लाभाच्या योजना सरकारने राबवल्याच; त्यापेक्षा महत्त्वाचे म्हणजे या सर्वांचे वाजतगाजत श्रेय पंतप्रधान मोदी यांना देऊन लाभार्थींच्या मनावर ते बिंबवण्यात सरकार व सत्ताधारी पक्ष यशस्वी ठरले. गेल्या ११ वर्षांमध्ये चार वेळा शेजारी देशांशी संबंधांचे प्रसंग उद्भवले. त्यामध्ये ‘सर्जिकल स्ट्राइक’, ‘बालाकोट हवाई हल्ले, चीनशी संघर्ष आणि पहलगाम हल्ल्यानंतर राबवलेले ‘ऑपरेशन सिंदूर’ यांचा समावेश आहे. यापैकी काही घटनांवरून विरोधकांनी टीकात्र सोडले असले, तरी सरकारची कणखर प्रतिमा जनतेच्या मनात ठसविण्यात सत्तापक्षाने कोणतीही कसर सोडली नाही. मोदी सरकारचा कारभार आणि कार्यशैलीबाबत अनेक आक्षेप असणे स्वाभाविक आहे. देश चौथ्या-पाचव्या क्रमांकाची अर्थव्यवस्था बनला असला, तरी देशातील एक टक्का धनाढ्यांकडे ४० टक्के संपत्तीचे केंद्रीकरण झाले असून, प्रचंड विषमता आणि दरडोई उत्पन्नात जगात तळातले स्थान या चिंतेच्या बाबी आहेत. घटनात्मक संस्था मोडकळीला आल्याची टीका सातत्याने होते, तसेच एकाधिकाराशीही, तपास यंत्रणांचा गैरवापर आणि विरोधी पक्षांच्या नेत्यांना लक्ष्य करून नंतर सत्तेत पावन करून घेण्यावरून स्वपक्षीयांतही नाराजी दिसते. निवडणूक रेखांकितरून झालेल्या आरोपांमधून सरकारच्या प्रतिमेवर शिंतोडे उडाले. कारावाऱ्यांनंतर अजूनही चाचपडणारे विरोधक, ही निरंकुश सत्ता राबविण्यासाठी सत्ताधाऱ्यांसाठी सर्वांत जमेची बाब ठरली आहे. धर्माच्या आधारावर आणि समर्थक-विरोधक अशा मुद्द्यांवर झालेले ध्रुवीकरण आणि विरोधाचा सूर उमटताच अंगावर धावून जाणाऱ्या समर्थकांच्या फोजा यांना नेतृत्वाने आवर घातला, तरच देशात खुल्या संवादाचे पर्व सुरू होऊ शकेल.

वांगळू रू माधीला

चिन्नास्वामी स्टेडियम परिसरात चेंगराचेंगरी होऊन ११ क्रिकेटप्रेमींचा मृत्यू झाला. या दुर्घटनेत ३० हून अधिक जखमी झाले. ३ जून रोजीची ही ब्रेकिंग बातमी सर्वांनी पाहिली, हळहळ व्यक्त केली, व्यवस्थेला शिथ्या घातल्या, काय चाललंय या देशात, असा प्रश्न उपस्थित केला. ही हळहळ व्यक्त करण्याची ही काही पहिलीच वेळ नाही. आपली बेशिस्त, आपली बेफिकिरी यामुळे भारतात असे प्रसंग वारंवार घडत असतात. त्यातून काही शिकावे, मुळात अशा दुर्घटना होऊच नयेत याची काळजी घ्यावी, असे कुणालाही वाटत नाही. त्यामुळे काही दिवसांनी देशातील कानाकोपऱ्यात अशी दुर्घटना पुन्हा होईल आणि व्यवस्थेला दोष देत आपण नामानिराळे होऊ.

आयपीएल सुरू झाल्यानंतर तब्बल १८ वर्षांनंतर आरसीबी म्हणजेच रॉयल चॅलेजर्स बंगळुरू या टीमने जेतेपद मिळवले. ३ जूनच्या रात्री आरसीबी जिंकली आणि लगेच ४ जून रोजी त्यांचा बंगळूरूमधील चिन्नास्वामी स्टेडियममध्ये सत्काराच कार्यक्रम आयोजित केला. आता आयपीएलचा प्रेक्षक लक्षात घेता लाखोंची गर्दी होईल, हे कुणा तज्ञाने सांगण्याची गरज नव्हती. शिवाय रॉयल चॅलेजर्स बंगळुरू ही बंगळुरू नावाने असल्यामुळे कानडी अस्मिता जागृत होणे सहाजिकच आहे. त्यामुळे रॅली आणि सत्काराच्या कार्यक्रमाला अक्षरशः लाखोंंची गर्दी झाली. रस्ते खचाखच भरलेले, वाहने फुल्ल, मेट्रो फुल्ल अशी स्थिती होती. गर्दीला चेहरा नव्हता, गर्दीचेंच स्वतःवर नियंत्रण नव्हते.

आयपीएल आयोजक, कर्नाटक सरकार, पोलीस आणि मुख्य म्हणजे आरसीबी टीम यांच्यात कुठेही समन्वय नव्हता. त्यामुळे या क्रिकेटप्रेमींच्या गर्दीला आवरताना पोलिसांची दमछाक होत होती. त्यामुळे Stampede news, chinnaswamy stadium stampede news, bangalore stampede news, public control newsStampede news, chinnaswamy stadium stampede news, bangalore stampede

बेफिकिरी आणि बेशिस्तीचे बेहिशेबी बळी!

news, public control news लाठीचार्ज करावा लागला. परिणाम चेंगराचेंगरी होण्यात झाला. त्यातून ११ जणांचा मृत्यू झाला. या घटनेने देश हळहळला. विजयाचा जल्लोष करत असताना नाहक बळी गेल्यामुळे आनंदावर मोठे विरजण पडले. मात्र, ही वेळ का आली, याचा प्रत्येकाने विचार करायला हवा. आपल्याकडे शिस्तीचा अभाव असल्यामुळे गर्दी होते, लोक मरतात, मग सरकार मृतांच्या नातेवाईकांना आर्थिक मदत जाहीर करते. विषय इथच संपतो. माझे काय चुकले, हे कुणीच पाहात नाही. त्यामुळे या बेफिकिरीचे बेहिशेबी बळी जात आहेत, ही बाब कायम दुर्लक्षित राहते.

या वर्षातील ५ महिने सरले आहेत. या पाच महिन्यांत चेंगराचेंगरीच्या तीन दुर्घटना घडल्या आहेत. यातील पहिली घटना ८ जानेवारी रोजी आंध्र प्रदेशमधील तिरुपती मंदिरात घडली. वैकुंठ एकादशी कार्यक्रमाचे टोकन मिळवण्यासाठी भाविकांची तोबा गर्दी झाली होती. आणि या

चेंगराचेंगरीत ६ भाविकांचा मृत्यू झाला तर ४० हून अधिक जखमी झाले. दुसरी घटना २८ जानेवारी रोजी उत्तर प्रदेशमध्ये घडली. देशात प्रचंड गाजावाजा केलेल्या प्रयागराजमधील महाकुंभ मेळ्यात संगम नाक परिसरात मध्यरात्री दीडच्या सुमारास मोठी चेंगराचेंगरी झाली आणि ३० भाविकांचा मृत्यू झाला. तिसरी दुर्घटना गोव्यामध्ये झाली. २ मे रोजी गोव्यातील शिरगावमधील लैराई देवी मंदिरात वार्षिक जत्रा उत्सवात झालेल्या चेंगराचेंगरीत सहा भाविकांचा मृत्यू झाला, तर ७० हून अधिक

भाविक जखमी झाले होते. ही दुर्घटना पहाते ३ वाजताच्या सुमारास घडली. या तिघांमधील समान धागा म्हणजे गर्दी आणि गर्दीवर कुणाचेही नसलेले नियंत्रण. मुख्य म्हणजे स्वयंशिस्तीची जास्त गरज असते. रागेतून जाणे-येणे, आपत्कालीन परिस्थिती उद्भवल्यास उगाचच धावाधाव आणि आरडाओरड न करता परिस्थितीला तोंड देणे,

याची आपल्याला जाण नाही हा एक भाग आणि याचे शिक्षण दिले जात नाही हा सर्वात महत्त्वाचा मुद्दा आहे. शिस्त, नियोजन हे सगळे पोलीस, सैनिक, होमगार्ड यांच्यासाठी आहे आणि आम्ही कसेही वागायचे, असे आपले धोरण आहे. यातूनच नेहमी दुर्घटना होत असतात. समोर गर्दीचा महासागर दिसत आहे, कुणाचेही कुणावर नियंत्रण नाही, हे सर्व उघड्या डोळ्यांनी दिसत असत असूनही आपण गर्दीपासून दूर व्हावे, असे कुणालाही वाटत नाही. बंगळूरूमध्ये यापेक्षा काही वेगळे घडले नाही. रॉयल चॅलेजर्स बंगळूरुच्या विजयी रॅलीमध्ये सहभागी होण्यास निघालेल्या क्रिकेटप्रेमींना प्रचंड गर्दी दिसली नसेल असे नाही. अशावेळी स्वयंशिस्त महत्त्वाची असते. मात्र, प्रत्येकाने पुढे जाण्याचा प्रयत्न केला. कुणी स्टेडियमच्या भिंतीवरून तर कुणी गेटवरून उडी मारण्याचा प्रयत्न करत होते. यातून गर्दी नियंत्रणासाठी पोलिसांनी लाठीचार्ज केला. त्यानंतर झालेल्या पळापळीनंतर

समोर गर्दीचा महासागर दिसत आहे, कुणाचेही कुणावर नियंत्रण नाही, हे सर्व उघड्या डोळ्यांनी दिसत असत असूनही आपण गर्दीपासून दूर व्हावे, असे कुणालाही वाटत नाही. बंगळूरूमध्ये यापेक्षा काही वेगळे घडले नाही. रॉयल चॅलेजर्स बंगळूरुच्या विजयी रॅलीमध्ये सहभागी होण्यास निघालेल्या क्रिकेटप्रेमींना प्रचंड गर्दी दिसली नसेल असे नाही. अशावेळी स्वयंशिस्त महत्त्वाची असते. मात्र, प्रत्येकाने पुढे जाण्याचा प्रयत्न केला. कुणी स्टेडियमच्या भिंतीवरून तर कुणी गेटवरून उडी मारण्याचा प्रयत्न करत होते. यातून गर्दी नियंत्रणासाठी पोलिसांनी लाठीचार्ज केला. त्यानंतर झालेल्या पळापळीनंतर

समोर गर्दीचा महासागर दिसत आहे, कुणाचेही कुणावर नियंत्रण नाही, हे सर्व उघड्या डोळ्यांनी दिसत असत असूनही आपण गर्दीपासून दूर व्हावे, असे कुणालाही वाटत नाही. बंगळूरूमध्ये यापेक्षा काही वेगळे घडले नाही. रॉयल चॅलेजर्स बंगळूरुच्या विजयी रॅलीमध्ये सहभागी होण्यास निघालेल्या क्रिकेटप्रेमींना प्रचंड गर्दी दिसली नसेल असे नाही. अशावेळी स्वयंशिस्त महत्त्वाची असते. मात्र, प्रत्येकाने पुढे जाण्याचा प्रयत्न केला. कुणी स्टेडियमच्या भिंतीवरून तर कुणी गेटवरून उडी मारण्याचा प्रयत्न करत होते. यातून गर्दी नियंत्रणासाठी पोलिसांनी लाठीचार्ज केला. त्यानंतर झालेल्या पळापळीनंतर

सुरुवातीच्या काळात पशुवैद्यांची, पशुवैद्यकीय दवाखान्यांची अपुरी संख्या होती; त्यामुळे विविध गावठी उपचार करणाऱ्या लोकांवर पशुपालकांना अवलंबून रहावे लागत असे. शिक्षणाचा अपुरा प्रसार असल्यामुळे अशा गावठी उपचारांवर, परंपरागत जुन्या चाली, रूढी, परंपरांवर विस्वास ठेवून पशुपालकांना पुढे जावे लागत असे. सुरुवातीच्या काळात दुग्ध व्यवसाय व पशुपालन हे तसा जोडधंद्या होता. कमी उत्पादनामुळे पशुधनाकडे तितकेसे लक्ष दिले जात नसे. मात्र होणारे नुकसान हे होतच असे. या सर्व अंधश्रद्धा पुढे विभागात काही ठिकाणी मोठ्या प्रमाणात फोफावलेल्या देखील पाहायला मिळाल्या. त्याला खतपाणी घालणारे, वाढवणारे अनेक घटक व व्यक्तीदेखील पाहायला मिळाल्या. पशुपालन, पशुउपचार आणि मानसिक गुलामगिरीच्या प्रत्येक पातळीवर अनेक अंधश्रद्धा पाहायला मिळाल्या.

‘खिलार’सारख्या जनावरांत पुष्कळ वेळा डोळ्यांचा कर्करोग होतो, मांस वाढते. सुरुवातीला निदान झाल्यास, तत्काळ उपचार म्हणून हरभऱ्याएवढ्या आकाराची गाठ काढून टाकली, तर डोळ्या वाचतो. पुष्कळ वेळा गावठी उपाय करत बसल्यामुळे, तिची वाढ होते आणि पूर्ण डोळ्या खराब होतो. अशावेळी डोळ्याच काढावा लागतो आणि मग जनावर वाचवावे लागते; मात्र अनेक मंडळी तंबाखू खाऊन थुंकणे, मिठाचे पाणी मारणे, चहाच्या बशीच्या तुकड्यांची बारीक पावडर करून ती कुंकवासह डोळ्यात भरणे, हिंणीच्या झाडाचा पाला चावून डोळ्यात थुंकणे असे विविध अघोरी उपाय करतात. त्याचा विपरीत परिणाम होऊन अंधत्व येते, डोळे खराब होऊन जातात.

पशुपालनातील अंधश्रद्धा व परिणाम

पारंपरिक अंधश्रद्धांमुळे पशुपालक अनेक वेळा अपायकारक घरगुती उपचार करतात, ज्यामुळे जनावरांचे मोठे नुकसान होते. आज पशुवैद्यांची वाढती उपलब्धता, प्रौढेधन आणि शिक्षणामुळे अंधश्रद्धेचे प्रमाण कमी झाले आहे. शास्त्रशुद्ध उपचार आवश्यक असून, वेळेवर तज्ञांचा सल्ला घेतल्यास जनावरांचे प्राण वाचू शकतात. शास्त्रीय दृष्टिकोन आणि जागरूकता वाढल्यामुळे पशुपालनातील चुकीच्या प्रथांवर नियंत्रण शक्य आहे.

अनेक वेळा डोळ्यांशेजारी डागणे, रुईचा चीक घालणे, असे प्रकार देखील केले जातात. हे सर्व करता कामा नये. अनेक वेळा जड पाणी, ‘ऑक्झलेट’ जास्त असणाऱ्या वनस्पती, मॅग्नेशियम जास्त असणारे खाद्य, जास्तीची पेंड खाऊ घालणे, कमी प्रमाणात पाणी पाजणे यामुळे जनावरांमध्ये मुखड्या होतो. लघवीचे प्रमाण कमी होते. थेंब-थेंब लघवी होते. लघवी तुंबल्यामुळे मूत्राशय भरून जातो. जनावर उडबसू करते. अशावेळी टोबा मारणे, करट-फोड फोडणे अशा उपायांनी मूत्राशय फुटून संपूर्ण लघवी शरीरात पसरते. जनावर मृत्युमुखी पडते. त्यामुळे गावठी उपाय न करता निश्चितपणे शस्त्रक्रिया करवून घ्यावी व होणारे नुकसान टाळावे. जनावरांना सर्व मौसमात भरपूर पाणी पाजणे, थोडंसं मीठ पिण्याच्या पाण्यात टाकून मुखड्या होणे आपण थांबवू शकतो. त्यामुळे असे उपाय केल्यास मुखड्या होणार नाही, शस्त्रक्रियेची गरज देखील भासणार नाही.

‘वर्षाला एक वेत’ हे यशस्वी दुग्ध व्यवसायाचे लक्षण आहे; मात्र अनेकविध कारणांमुळे वर्षाला एक वेत मिळेलच असे नाही. कृत्रिम रेतन करून

देखील जनावर दोन-चार वेळा उलटते; मात्र काही महाभाग अशा चार-पाच वेळा उलटलेल्या जनावरांवर नेमका उपाय करून घेण्याऐवजी अगदी गर्भाशयाची ‘अ ब क ड’ माहीत नसलेल्या वैदूंकडून गर्भाशयात हात घालून जखमा करणे, ओरबडणे असे प्रकार करतात. त्यामुळे जनावरास कायमचे वंध्यत्व येऊ शकते आणि मग जनावर मातीमोल किमतीत विकावे लागते. अनेक वेळा माजावर आलेल्या जनावरास चारा-पाणी न देता, कृत्रिम रेतनानंतर त्याला बसू न देता टांगून ठेवले जाते. त्यामुळे गर्भधारणा होण्याचे प्रमाण खूप कमी होते. तसेच कृत्रिम रेतनानंतर दोन ते तीन महिन्यांनी गर्भधारणा तपासणी केल्यास पशुपालकांना पुढील नियोजन करता येते; मात्र ते तज्ञ पशुवैद्यकाकडून वेळेत तपासून न घेता डोक्यावरचे केस गेलेत, लघवीला फेस येतो किंवा अतिआत्मविश्वासामुळे आपले जनावर गाभण आहे, अशी खात्री बाळगली जाते. मात्र प्रत्यक्षात जनावर गाभण नसल्याने एक पूर्ण वेतसुद्धा बुडून गेलेले पाहिले आहे. त्यामुळे असे गाभण गेलेले जनावर गाभण असल्याचे खात्री तज्ञ पशुवैद्याकडून करून घ्यावी व पुढील नियोजन करावे. जास्तीचा खुराक देण्याबाबत

योग्य नियोजन केल्यास वेत वाचून जास्तीचे दूध उत्पादन देखील मिळू शकते.

जनावर व्याल्यानंतर त्यावर लक्ष ठेवणे आवश्यक आहे. साधारणपणे जनावरे ही रात्री किंवा पहाटे वितात. अशावेळी बारीक लक्ष ठेवून त्यांना पूर्ण प्रायव्हसी, एकांतपणा देऊन त्यांचे बाळंतपण उरकून घ्यावे, गरज पडली तरच थोडी मदत करावी व वासरू बाहेर पडू द्यायला मदत करावी. जर जनावर अडलं तर तज्ञ पशुवैद्याची मदत घ्यावी. अडलेली गाय, म्हैस, शेळी सोडवणारी गावात अनेक मंडळी असतात. मात्र शास्त्रीय ज्ञान नसल्यामुळे अशा लोकांकडून जनावर जर सोडवले गेले, तर अपघाताने जनावर, वासरू किंवा दोन्हीही दगावू शकतात. वेळ पडल्यास सिजेरियन शस्त्रक्रिया करावी लागली, तर त्यासाठी तज्ञ पशुवैद्याची मदत नेहमीच फायदेशीर ठरते. अनेक वेळा जनावर व्याल्यानंतर वार उडकते. अनेक कारणांमुळे ते घडते. तेव्हा अनेक मंडळी ते पडण्यासाठी घरातील जुनी चप्पल, केरसुणी त्या वारीस बांधतात. त्याच्या अंज्यामुळे वार पडायचे सोडून अंग बाहेर पडण्याची शक्यता वाढते आणि जनावराच्या जीवाला धोका

होऊ शकतो. अशा वेळी तज्ञ पशुवैद्याच्या सल्ल्याने उपचार करावा. इतर लोकांकडून वार काढणे, अंग बसवणे असे प्रकार केव्हाही करू नयेत. बाहेर पडलेले अंग, ‘मायांग’ बसवताही ते जर व्यवस्थित बसवले नाही, त्याला जखमा केल्या, ते फाटले गेले तर जीवावर बेतू शकते. त्यासाठी तज्ञ पशुवैद्याकडून ते ‘मायांग’ योग्य ठिकाणी बसवून घेणे आवश्यक ठरते. त्यानंतर अनेकविध औषधोपचारांची गरज असते. तेव्हा अशावेळी तज्ञ पशुवैद्याचा सल्लाच उपयोगी पडतो, अन्यथा ते जनावर वाचले तरी कायमचे त्याला वंध्यत्व येऊ शकते.

जनावरांना एक ‘तिवा’ नावाचा विषाणूजन्य आजार होतो. त्याला ‘इफीमिल फीवर’ असे इंग्रजीमध्ये म्हणतात. जनावराची प्रतिकारशक्ती उत्तम असेल तर तीन दिवसांत हा आजार बरा होतो. मात्र त्यावरही उपाय करणारे ‘बहादर’ आहेत. एकाच नावाच्या तीन-पाच स्त्रियांना एकत्र बोलवून ‘तिवा उतरवणे’ म्हणून त्यामध्ये गरम कोळसा घालून तो त्याच्यावरून ओवाळला जातो आणि बरे होण्याची वाट पाहिली जाते. काही वेळा संकरित जनावरांना त्रास होऊ शकतो. गाभण जनावरांत गर्भपात होऊ शकतो. त्यामुळे योग्य उपचार पशुवैद्यांच्या सल्ल्याने करणे हे केव्हाही चांगले असते. एकंदरीत, विविध बाबी शास्त्रीय कसोटीवर तपासून घ्याव्यात. आजकाल अशा प्रकारच्या घटना, प्रकार कमी प्रमाणात आढळून येतात. एकंदरीतच, जनावरांच्या दवाखान्यांची, पशुवैद्यांची वाढलेली संख्या, सोबत पशुपालकांचे प्रबोधन आणि प्रशिक्षणामुळे असे प्रकार आलीकडे कमी झाले आहेत. मात्र अजूनही काही ठिकाणी आढळतात, हे देखील तितकेच खरे आहे.

मुदत समाप्तीनंतरही तीन ते पाच वर्षे खडलेल्या निवडणुकांसाठी प्रभाग रचना करण्याचा आदेश राज्य सरकारने काढल्याने राज्यातील २९ महापालिकांच्या निवडणुका साधारणपणे ऑक्टोबरपर्यंत होतील, असे दिसते. करोनाच्या साथीमुळे या निवडणुका पुढे ढकलण्यात आल्या होत्या. त्यानंतर राज्यातील काही जिल्ह्यांत इतर मागासवर्गासाठी (ओबीसी) लागू केलेल्या आरक्षणांनंतर एकूण आरक्षणाचे प्रमाण ५० टक्क्यांपेक्षा अधिक झाल्याने न्यायालयात दाद मागण्यात आली; तसेच मुंबईतील प्रभागसंख्येचा मुद्दाही न्यायालयात पोहोचला.

या सुनावणीत मोठा कालापव्यय झाल्यानंतर अखेर न्यायालयाने या निवडणुका देण्याचा आदेश दिला खरा; पण याचिकांमध्ये उपस्थित करण्यात आलेले प्रश्न अजूनही कायम आहेत. विशेषतः ओबीसी आरक्षणाचा लाभ घेऊन निवडून येणाऱ्या प्रतिनिधींचे पद, हे सर्वस्वी त्या विषयावरील याचिकेच्या अंतिम निकालावर अवलंबून असल्याने आजवर इतके सव्यापसव्य का झाले, असा प्रश्न खचितच पडू शकतो. मात्र, न्यायालयाच्या ‘सर्वोच्च’ आदेशानुसार गेल्या पाच वर्षांतील राज्याभरातील महापालिकांमधली प्रशासकीय राजवट संपुष्टात येऊन किमान या शहरांमधील नागरिकांना लोकप्रतिनिधींमार्फत आवाज मिळेल, हेही नसे थोडके.

राज्य सरकारने घेतलेल्या निर्णयानुसार मुंबईमध्ये एक सदस्याचा प्रभाग आणि उर्वरित सर्व महापालिकांमध्ये चार सदस्यांचा प्रभाग आखण्यात येणार आहे. चार सदस्यांच्या प्रभागांमुळे नागरिकांची कामे न होणे, सदस्यांमधील वाद अशा अनेक अडचणी आत्तापर्यंत समोर आल्या आहेत. या एक बहुसदस्यीय प्रभागात ५० ते लाखांपर्यंत मतदारसंख्या असल्याने त्यांच्यातून निवडून येणारे नगरसेवक, हे ‘मिनी आमदार’ बनणार आहेत. या प्रचंड मोठ्या प्रभागात प्रामुख्याने पक्षीय भावनेतून मतदान होते. त्यातून प्रस्थापित राजकीय पक्षांच्या व धनाढ्य उमेदवारांना झुकते माप मिळते आणि लहान पक्ष व सर्वसामान्य उमेदवार परिधाबाहेर फेकले जातात, हा आजवरचा अनुभव आहे. मात्र, ‘राजकीय सोप’ या एकमेव कारणाने सत्ताधारी हीच पद्धत रेटणार, हे उघड गुपित आहे. निवडणुकीचे वेळापत्रक, प्रभागांची रचना यांवर सत्ताधारी महायुतीचा आणि त्यातही भारतीय जनता पक्षाचा वरचष्मा राहणार, हे स्पष्ट आहे. विधानसभेचे निकाल पाहता, महायुतीच्या उमेदवारीकडे बहुसंख्य इच्छुकांचा कल असणे साहजिक आहे. मात्र, याच इच्छुकांच्या प्रचंड

लोकशाहीचा येळकोट

संख्येमुळे महायुती आणि महाविकास आघाडीसुद्धा त्यांच्या त्यांच्या पातळीवर एकत्रच निवडणूक लढणार का, हा लाखमोलाचा प्रश्न आहे.

युती-आघाडी झाली, तर जगावाटपाचे आव्हान असून जनसेवेसाठी आतुरलेल्या अनेकांच्या पदरी ‘त्यागाचे पुण्य’ येणार आहे. वर्षभरापूर्वी सत्तेत आलेल्या मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या कारभाराची ही परीक्षा असून, उपमुख्यमंत्री अजित वघार आणि एकनाथ शिंदे यांच्यासाठी हे आपापल्या क्षेत्रांत प्रभाव टिकवण्याचे आव्हान आहे. दुसरीकडे महाविकास आघाडीमध्ये हेच अस्तित्व टिकविण्यासाठी एकाचारे नारे सुरू झाले आहेत. मुंबईची सत्ता टिकवण्यासाठी शिवसेना (उबाठा) आणि महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेमध्ये ‘साद-प्रतिसाद’चा खेळ रंगला आहे. मात्र, ‘ठाकरे बंधूंनी एकत्र यावे,’ असा विचार गेल्या अनेक वर्षांपासून मांडला जात आहे, हे खरे. आता नेत्यांचा ‘इगो’, कार्यकर्त्यांचा रेटा आणि व्यावहारिक शहाणपण यांतून ते कशाला प्राधान्य देतात, आणि महाविकास आघाडीचे भविष्य काय, याचे उत्तर लवकरच मिळेल. लोकसभा आणि विधानसभेच्या निवडणुकीत मतदारांचा कल बदलल्याचे उदाहरण ताजे आहेच; तसाच ‘पॅटन’ आगामी निवडणुकीत राहणार का, याची उत्सुकता आहे.

या पक्षीय अभिनिवेशात गेल्या काही वर्षांत राज्यातील राजकीय वातावरण कमालीचे गढूळ आणि विखारी झाले आहे. सर्वपक्षीय नेते किमान सभ्यताही गुंडाळून ठेवून परस्परांची उणीतुणी काढण्यात मग्न असले, तरी बहुसंख्य शहरांमधील नागरिकांचा स्वस घुसमटतो आहे. बहुतांश शहरांतील रस्त्यांची दुर्दशा झाली आहे. जगोजागी होणाऱ्या वाहतुकीच्या कोंडीत त्यांचे तासनतास वाया जात आहेत.

पावसाच्या एखाद्या फटक्यातच अनेक शहरांमध्ये पुरस्थिती निर्माण होते आहे. लाखो झोपडपट्टीवारी वर्षानुवर्षे नरकयातना भोगत आहेत. तेथे कोणताही पक्ष बहुमतात आला, तरी जनसामान्यांच्या प्रश्नांकडे पाठ फिरवून या स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील ‘टक्केवारी’बाबत सर्वांचेच विलक्षण एकमत आले, हेही नागरिकांना कळून चुकले आहे. त्यामुळेच या पक्षीय जय-पराजयांपेक्षा त्यांचे दैनंदिन जीवन सुसद्य करणारे प्रतिनिधी मिळणार का, हे त्यांच्या दृष्टीने महत्त्वाचे आहे. लोकशाहीच्या या येळकोटातून काही निदान बरे हाती लागो, अशी अपेक्षा करणे एवढेच तूर्त त्यांच्या हाती आहे !

पेरूचे आरोग्यदायी सरबत

साहित्य : एक पिकलेला पेरू, दोन चमचे साखर (चवीनुसार), अर्धा इंच अद्रकाचा (आलं) तुकडा, चवीनुसार मीठ, अर्धा चमचा लिंबाचा रस, एक ते दीड कप पाणी थंड पाणी

कृती : पिकलेला पेरू धुवून त्याची साल काढावी. पेरूच्या फोडी करून घ्याव्यात. यानंतर या फोडी मिक्सरच्या भांड्यात टाकाव्यात. सोबत अद्रक, मीठ, लिंबाचा रस व एक कप थंड पाणी टाकून मिक्सर फिरवावे. हे सर्व मिश्रण गाळून घ्यावे... तुमच्यासाठी ताजे थंडगार सरबत तयार..

मुलांच्या सर्वांगीण विकासासाठी त्यांचा आहार, देखरेख व पोषक वातावरण आदी महत्त्वपूर्ण गोष्टींची काळजी घ्यावी लागते. मात्र याव्यतिरिक्त बाळ तंदुरुस्त राहावे

बेबी मसाजचे फायदे माहीत आहेत का ?

म्हणून बेबी मसाज लाभदायी असतो. मसाजमुळे मुलांची हाडे तंदुरुस्त होतात. शिवाय मुलाच्या बुद्धीलाही चालना मिळत असते.

लहान मुलाच्या मसाजाचा भारतीय आयुर्वेदातही उल्लेख आढळतो.

सुंदर लिप्ससाठी टिप्स !

आज प्रत्येक महिला लिपस्टिकचा वापर करत आहे. त्या आपल्या संपूर्ण जीवनकालात किमान ५ किलो लिपस्टिक पोटात टाकतात पण त्याचा आरोग्यावर काही विपरित प्रभाव पडत नाही असे एका सर्वेक्षणात आढळून आले आहे. लिप्सला जर हॉट बनवायचे असेल तर खाली दिलेल्या टिप्सचा वापर करावा.

तुम्हाला तुमचे आकर्षण कायम ठेवायचे असेल तर सर्वप्रथम तुम्हाला तुमच्या ओठांकडे लक्ष देण्याची गरज आहे. आज प्रत्येक महिला लिपस्टिकचा वापर करत आहे. त्या आपल्या संपूर्ण जीवनकालात किमान ५ किलो लिपस्टिक पोटात टाकतात पण त्याचा आरोग्यावर काही विपरित प्रभाव पडत नाही असे एका सर्वेक्षणात आढळून आले आहे. लिप्सला जर हॉट बनवायचे असेल तर खाली दिलेल्या टिप्सचा वापर करावा.

■ रोज ५ ते ६ ग्लास पाणी प्यायला पाहिजे. पाण्यामुळे फक्त शरीराला लागणारी पाण्याचीच पूर्ती पूर्ण होत नाही तर ओठांची नमी कायम राहते.

■ बऱ्याच लोकांना ओठांना चावायची सवय असते ती बदलायला पाहिजे. दीर्घ काळापर्यंत लिपस्टिकची चमक कायम ठेवण्यासाठी लिपस्टिक लावल्यानंतर टिशू पेपरने एकस्ट्रा

मसाजचे फायदे-

■ मसाजमुळे मुलाचे वजन वाढण्यास मदत होते.

■ दिवसभरातून किमान एक वेळा मसाज केल्याने मुलाचे स्नायू बळकट होतात.

■ मसाजमुळे मुलामधील एकाग्रता वाढते.

■ मुलाच्या पोत व पचनक्रियेसंबंधी व्याधी दूर होतात.

■ मसाजमुळे मुले व आई यांच्यात घनिष्टता वाढीस लागते.

■ मसाजमुळे मुलांना शांत झोप लागत असते.

■ मसाजमुळे मुलाचा शारीरिक व मानसिक विकास होत असतो.

लिपस्टिक काढून घ्यावी. यामुळे लिपस्टिकची चमक पूर्ण दिवसभर कायम राहते.

■ डार्क कलरचे लिपस्टिक लिप्सला स्मॉल लूक देतात. जर तुमच्या ओठांचा आकार लहान असेल आणि त्याला मोठा लूक द्यायचा असेल तर नॅचरल कलरचे लिपस्टिक वापरायला पाहिजे.

■ जर ओठ जाड असतील तर कन्सिलर आणि फाउंडेशनचा मदतीने लिप्सला पातळ शेप देऊ शकता. लिप लायनरने आऊट लाइन ड्रॉ करावी आणि डार्क कलरचे लिपस्टिक त्यात भरायला पाहिजे.

■ जर लिप्सला हॉट लूक द्यायचा असेल तर स्ट्रॉबेरी आणि चेरी शेड्सचा लिपस्टिकसुद्धा लावू शकता.

■ बदलत्या मोसमाचा सर्वात जास्त प्रभाव ओठांवर पडतो. म्हणून नेहमी चांगल्या कंपनीचे लिप बाम दिवसातून दोन-तीन वेळा लावायला पाहिजे.

बऱ्याच काळापासून असे म्हटले जाते की ताजी फळे खाण्याचे फायदे खूप आहेत. यामुळेच सर्वांनी ही वस्तुस्थिती स्वीकारून आपल्या आहारात फळांचा समावेश केला आहे. फळांची सर्वात महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे त्यात अनेक प्रकारची जीवनसत्त्वे, खनिजे आणि आहारातील फायबरसारखे पोषक घटक आढळतात. यामुळे आपले शरीर मजबूत होते. फळे शरीराला चांगल्या प्रकारे कार्य करण्यास मदत करण्यासाठी विविध प्रकारचे पोषक प्रदान करतात. फळांमुळेच शरीराची प्रतिकारशक्ती वाढते आणि आपल्या पेशींना दुरुस्तीची संधी मिळते. जरी असे खूप कमी लोक असतील ज्यांनी दररोज एक फळ खाण्याचा विचार केला असेल. चला जाणून घेऊया रोज एक फळ खाणे आरोग्यासाठी का महत्त्वाचे आहे?

► **रक्तातील साखरेचे नियंत्रण** : सर्व फळांमध्ये नैसर्गिकरित्या साखर असते. त्यात फायबर आणि पोषक घटक देखील असतात. त्यांच्यामुळे रक्तप्रवाहात साखर शोषून घेण्याची क्षमता कमी होते. त्यामुळे रक्तातील साखरेची पातळी झपाट्याने वाढत नाही.

► **मानसिक आरोग्य** : फळांमध्ये नैसर्गिकरित्या काही पोषक घटक असतात, ज्यामुळे आपले मानसिक आरोग्य चांगले राहते. याचे उत्तम उदाहरण म्हणजे जामुन, जे मानसिक आरोग्य सुधारणारे फळ म्हणून ओळखले जाते.

► **वजन नियंत्रणात ठेवा** : फळांची एक चांगली गोष्ट म्हणजे त्यामध्ये कॅलरीज कमी

उन्हाळ्यात सोडा, पॅक्ड ज्यूस वगळून केवळ प्या पाणी

वजन कमी होतं हल्लीच्या लाइफस्टाइलमध्ये सगळे वाढत असलेल्या वजनामुळे परेशान असतात. अशात वजन कमी करण्यासाठी शुगर असलेले पेय पदार्थ न पिता केवळ पाणी पिणे योग्य ठरेल. याने अधिक प्रमाणात कॅलरी बर्न होण्यात मदत मिळेल.

चयापचय क्षमता वाढेल केवळ पाणी पिण्याने आपली चयापचय क्षमता वाढेल आणि यामुळे ऊर्जेचे स्तरदेखील. म्हणून दिवसभर खूप पाणी प्या.

या व्यतिरिक्त अधिकधिक पाणी पिण्याने आपल्याला ध्यान केंद्रित करण्यात देखील मदत मिळेल.

खाण्यावर नियंत्रण आपली डाएट घेल्यानंतरही आपल्याला भूक जाणवत असेल तर केवळ एक ग्लास पाणी प्यावे. याने वजन नियंत्रित करण्यात मदत मिळेल. अनावश्यक कॅलरीज कमी करण्यासाठी पाणी पीत राहावे.

विषारी पदार्थ शरीरातून बाहेर काढते अधिक पाणी पिण्याने शरीरातील विषारी पदार्थ बाहेर पडतात. ज्यामुळे त्वचेचे आरोग्य उत्तम राहते आणि

वय वाढले तरी तारुण्य टिकून राहते. या व्यतिरिक्त अनेक आजार हाय ब्लड प्रेशर, हृदयासंबंधी आजार आणि अपचन सारखे आजार होण्याचा धोका टळतो.

रोज एक फळ खाण्याची सवय लावा

असतात. त्यात फॅटचे प्रमाणही कमी आढळते, तर फायबर आणि पाण्याचे प्रमाण अधिक असते. यामुळेच आहारात फळांचा समावेश केल्यास वजन नियंत्रित ठेवण्यास मदत होते.

► **ॲंटीऑक्सिडंट्स** : फळांमध्ये ॲंटीऑक्सिडंट्स मुबलक प्रमाणात आढळतात. यामुळे, तुमच्या पेशींना ऑक्सिडेटिव्ह तणावामुळे होणारे नुकसान टाळण्याची संधी मिळते. ॲंटीऑक्सिडंट्स हृदयविकाराचा झटका, कर्करोग आणि न्यूरोडीजेनेरेटिव्ह विकारांचा धोका देखील कमी करतात.

► **पचन सुधारते** : फळे नैसर्गिक एन्झाईम्सने भरलेली असतात. यामुळे तुमची पचनक्रिया चांगली होते. उदाहरणार्थ, अननसातील ब्रोमेलीन आणि पर्पईतील पेपेन हे पचनासाठी चांगले असतात. हे एन्झाइम प्रथिने तोडण्यास मदत करतात.

चेहरा स्वच्छ ठेवण्यासाठी काही सोपे उपाय

ताजेतवाने दिसण्यासाठी चेहरा स्वच्छ ठेवण्याची गरज असते. पण चेहरा स्वच्छ ठेवण्यासाठी काय, किती आणि कसं वापरायला पाहिजे हे माहिती असणंही गरजेचं आहे. पाहू चेहरा स्वच्छ ठेवण्यासाठी काही सोपे उपाय...

फेसवॉश : चेहरा स्वच्छ आणि टटवीत ठेवण्यासाठी फेसवॉश गरजेचं आहे, पण त्वचेच्या प्रकृतीनुसार योग्य फेसवॉश वापरला पाहिजे. हर्बल फेसवॉश सर्वात उत्तम. तरीही दिवसातून फक्त दोन वेळा फेसवॉश वापरा. जर आपण मेकअप करत नसाल तर रात्री झोपण्यापूर्वी फक्त पाण्यानेही चेहरा धुवू शकता. ■ **अ‍ॅंझ्ली स्किनसाठी** नीम, कोरफड, आणि मिंट फेसवाश योग्य विकल्प आहे. ■ **ड्राय स्किनसाठी** केसर, मिल्क आणि हनी फेसवॉश वापरू शकता. ■ **डेड स्किनसाठी** स्क्रब फेसवाश वापरणे योग्य ठरेल.

कोमट पाणी : फेसवॉशने चेहरा धुताना पाणी जास्त गरम नसलं पाहिजे याने स्किन खराब होते. त्वचेसाठी जास्त गरम पाणीही योग्य नाही म्हणून ताऱ्या किंवा कोमट पाण्याने चेहरा धुवायला हवा. **घासू नका** : चेहरा जास्त घासण्याने रंग गेला दिसले हा विचार चुकीचा आहे. असे करणे हानीकारक ठरू शकतं. कारण अशाने त्वचेवरील नरम परत उतरते आणि स्किन कोरडी पडते. तसेच ज्यांना फेस वाइप्स वापरण्याची सवय असते त्यांनीही दिवसातून दोनपेक्षा जास्त वेळा याचा वापर करू नये. **मेकअप काढा** : मेकअप काढणे अत्यंत आवश्यक आहे. मेकअप काढल्याने त्वचासुद्धा मोकळा श्वास घेऊ शकते.

डोळ्यांच्याभोवती काळी वर्तुळे असण्यामागे असू शकतात ही कारणे

अनेकदा शारीरिक विश्रांती जर पुरेशी

मिळत नसली, तर डोळ्यांभोवती काळी वर्तुळे दिसून येतात. मात्र केवळ शारीरिक थकवा आल्यानेच डोळ्यांच्या भोवती काळी वर्तुळे येतात असे नाही, तर यासाठी इतरही अनेक कारणे असू शकतात. काहींच्या डोळ्यांच्या भोवती काळी वर्तुळे ‘पिग्मेंटेशन’ मुळे असू शकतात. हे पिग्मेंटेशन काहींच्या बाबतीत अनुवांशिक असू शकते. दक्षिण आशियाई लोकांमध्ये अशा प्रकारचे पिग्मेंटेशन दिसून येते. पिग्मेंटेशनमुळे जर डोळ्यांच्या भोवती काळी वर्तुळे असतील, तर कितीही उपाय-उपचार केले तरी ही वर्तुळे हलकी होतात, पण नाहीशी होत नाहीत.

■ ज्या व्यक्तींना चेहऱ्यावरील त्वचेवर सोरायसिस किंवा एक्झिमा सारखे त्वचा विकार असतील, त्यांच्याही डोळ्यांच्या भोवती काळी वर्तुळे दिसून येऊ शकतात. या दोन्ही विकारांमध्ये त्वचा लालसर, किंवा गडद रंगाची दिसू लागते. तसेच सतत खाज सुटत असल्याने ही त्वचा आणखीनच काळसर दिसू लागते. त्यामुळे जर डोळ्यांच्या आसपासच्या त्वचेवर एक्झिमा किंवा सोरायसिस असले, तर त्यामुळे डोळ्यांच्या भोवती काळी वर्तुळे असल्याप्रमाणे

भासतात.

■ ज्या व्यक्तींना सतत डोळे चोळण्याची सवय असते, त्यांच्या डोळ्यांच्या आसपासची त्वचा वारंवार चोळली गेल्यामुळे काळसर आणि काहीशी जाडसर दिसू लागते. वारंवार डोळे चोळल्याने डोळ्यांच्या आसपासची त्वचा रगडली जाते. त्यामुळे त्वचेच्या

खाली असलेल्या रक्तपेशींना नुकसान पोहोचते आणि त्यामुळे त्वचा काळसर दिसू लागते.

अनेकदा डोळ्यांभोवती काळी वर्तुळे एखाद्या ॲलर्जीमुळेही असू शकतात. या वर्तुळांच्या जोडीनेच डोळ्यांच्या आसपास हलकी सूजही दिसून येते. त्यामुळे याचे निदान डॉक्टरांकडून करून घेऊन योग्य औषधोपचार आणि भरपूर विश्रांतीनंतर ही काळी वर्तुळे नाहीशी होतात.

■ शरीरामध्ये पाण्याची कमतरता झाल्यास, म्हणजेच डहायड्रेशन झाल्यासही डोळ्यांच्या भोवती काळी वर्तुळे दिसून येतात. एखाद्या आजारपणामुळे किंवा अतिरिक्त मद्यपानामुळे शरीरातील इलेक्ट्रोलाइट्स कमी होऊ लागतात, त्यामुळे डोळ्यांच्या भोवती काळी वर्तुळे उद्भवतात. अशा वेळी पाण्याचे प्रमाण वाढवल्याने कालांतराने ही समस्या दूर होऊ शकते.

आईला गर्भाशयाचा कर्करोग असल्यास जन्माला येणाऱ्या मुलाला डोळ्याचा कर्करोग होण्याची शक्यता

कुटुंबातील एखाद्या सदस्याला डोळ्याचा कर्करोग असल्यास पुढील पिढीतील लहान मुलालादेखील हा आजार होण्याची दाट शक्यता असते. अनुवंशिक आजार होण्याचे प्रमाण ३० टक्के आहे. मात्र, ७० टक्के लहान कोणतीही कौटुंबिक पारश्वभूमी नसताना हा आजार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे. आईला गर्भाशयाचा कर्करोग असल्यास जन्माला येणाऱ्या मुलाला डोळ्याचा कर्करोग होण्याची दाट शक्यता असते. आईच्या गर्भाशयाचा कर्करोगाला कारणीभूत ‘ह्युमन पॅपिलोमा’ हा व्हायरस या मुलाच्या जन्माच्या वेळी त्याच्या डोळ्यांना बाधा निर्माण करतो. त्यामुळे मुलांना डोळ्याचा

कर्करोग होतो. डोळ्यांच्या कर्करोगाचे (रेटिनोब्लास्टोमा) प्रमाण लहान मुलांत सर्वाधिक असून भारतात दरवर्षी या आजाराचे दोन ते अडीच हजार रुग्ण आढळतात. साधारणतः सहा वर्षांच्या आतील मुलांना हा आजार होत असला तरी या आजाराची लागण झालेल्या मुलांवर तत्काळ उपचार केल्यास त्यातून त्यांची मुक्तता करता येते. मात्र ६० टक्के मुलांच्या आजाराचे निदान वेळेेत होत नसल्याने त्यांच्यावर उपचार करणे कठीण होते. डोळ्यांच्या ट्यूमरने ग्रस्त रुग्णांचा संख्येत दोन ते तीन पटीने वाढ झाली आहे. विकसित देशांत रेटिनोब्लास्टोमा होऊनही त्यातून बचावणाऱ्या मुलांचे प्रमाण ९५ टक्के आहे.

आजाराचा धोका

डोळ्यांचा कर्करोग लहान मुलांत आढळतो. या आजाराच्या एकूण प्रकरणांपैकी दोनतृतीयांश प्रकरणे वय वर्षे दोनहून कमी वय असलेल्या मुलांत दिसून आली आहेत. तर ९५ टक्के प्रकरणे वय वर्षे पाचहून कमी वय असलेल्या मुलांबाबत आहेत.

लक्षणे

■ डोळे तिरळे होणे किंवा डोळे सारखे हलणे

■ एकाच किंवा दोन्ही डोळ्यांतील दृष्टी मंदावणे

■ दोन्ही डोळ्यांत वेगवेगळ्या रंगांची बुबुळ असणे

■ डोळ्यातल्या बाहुल्या आकाराने मोठ्या भासणे किंवा लाल होणे आणि त्यासह डोळ्यांत तीव्र वेदना होणे

डोळ्यांचा कर्करोग झाल्यास नेत्रचिकित्साकडून डोळ्यांची तपासणी आणि इमेजिंग टेस्ट करून घ्याव्यात. त्यातून रेटिनोब्लास्टोमा आहे किंवा नाही, याचे निदान होऊ शकते. याशिवाय बायोमायक्रोस्कोपी, डोळ्यांची डोळ्यांची कर्करोग झालेल्या अँजिओग्राफी, सी.टी. स्कॅन, एमआरआय, पेटस्कॅन, बायोप्सी या तपासण्यांच्या सहाय्याने डोळ्यांच्या कर्करोगाचे निदान निश्चित होते. डोळ्यांच्या कर्करोगावर रेडिएशन, केमोथेरेपी आणि लेझरथेरेपी यांच्या

सहाय्याने उपचार केले जातात. या उपचारपद्धती आवश्यक असल्या तरी डोळा शस्त्रक्रिया करून काढून टाकावा लागतो. तसेच रेडिएशनमुळे मोतिबिंदू किंवा डोळा पूर्णतः कोरडा होणे, हे दुष्परिणाम दिसून येतात. डोळ्यांचा कर्करोग झालेल्या १० मुलांपैकी ९ मुलांचा रेटिनोब्लास्टोमा पूर्णपणे बरा करता येतो. ट्यूमर डोळ्यांच्या बाहेर पसरला नसेल तर रेटिनोब्लास्टोमा झालेले रुग्ण बरे होऊन भविष्यात निरोगी आयुष्य जगू शकतात.

खानपानच्या ५ असंगत जोड्या सेवन करताना काळजी घ्या

खाण्या-पिण्याच्या भिन्न वस्तू आरोग्यासाठी वेगवेगळ्या प्रकारे फायदा करतात. काही पदार्थ मिसळून खाल्ल्याने फायदा होतो तर काही पदार्थ असे आहेत जे सोबत खाल्ल्याने आरोग्यावर विपरित परिणाम होऊ शकतो. तर जाणून घ्या अशा ५ जोड्यांबद्दल, ज्याचे सेवन टाळावे.

आंबा आणि काकडी उन्हाळ्यात आंबा आणि काकडी दोन्हीचे खूप सेवन केलं जातं, परंतु जेवताना दोन्ही सोबत खाणे आरोग्यासाठी नुकसानदायक ठरतं. आंबा एक फळ आहे तर काकडी भाजी म्हणून पचनासाठी वेगवेगळ्या एनजाइम्सची गरज भासते, अशात दोन्ही सोबत खाल्ल्याने पचन संबंधी समस्या होऊ शकतात.

डेअरी प्रॉडक्ट्स आणि पालक पालकासह डेअरी प्रॉडक्ट्समध्ये पनीर मिसळून तयार भाजी लोकं चव घेऊन खातात. परंतु डेअरी प्रॉडक्ट्समध्ये कॅल्शियम भरपूर प्रमाणात आढळतं आणि पालकात आढळणारे ऑक्सॅलिक ॲसिड शरीराला कॅल्शियम अवशोषित करण्यापासून थांबवतो. ज्यामुळे हे पदार्थ सोबत खाल्ल्याने फायदा होत नाही.

दूध आणि डाळी अनेक पोषण विशेषज्ञांचे म्हणणे आहे की, दुधाचे पचन पोटाऐवजी छोट्या इन्टेस्टाइनमध्ये होतं आणि डाळीने तयार कोणते हा पदार्थ शरीर वेगळ्याने पचवतो. अशात दोन्ही सोबत खाल्ल्याने पचन क्रियेची गती कमी होते.

भोजनासह फिजी ड्रिंक्स फिजी व काबोनेटेड ड्रिंक्समध्ये अती प्रमाणात साखर असते. हे भोजनासह घेतल्याने पचन प्रणाली वाईट रित्या प्रभावित होते. याने पचन क्रियेची गती कमी होते आणि सोबतच गॅस व ब्लॉटिंगसारख्या समस्या उद्भवू लागतात.

दूध आणि अ‍ॅटीबायोटिक्स अ‍ॅटीबायोटिक औषध दुधासोबत घेतल्याने औषधांचा प्रभाव पडत नाही असे मानले जाते.

सरबत बनवताना लक्ष देण्यासारख्या काही गोष्टी...

● ज्याचे सरबत बनवायचे त्याचा रस किंवा काढा १ वाटी, पाणी १ वाटी, साखर २ वाटी घ्यावी.

● पाणी व साखर एकत्र करून उकळवं.

● उकळी येऊन फेस शांत झाला व मिश्रण स्वच्छ दिसू लागलं की गॅस बंद करावा.

● त्यात आधी तयार करून ठेवलेला रस / काढा मिसळवा आणि ढवळावा.

● नंतर हे मिश्रण गाळून स्वच्छ, कोरड्या बरणीत भरून ठेवावं. यालाच सरबतावा ‘कोन्सट्रेंट’ म्हणतात.

चंदन, वाळा सरबत

घटक : चंदन पूड १० ग्रॅम, वाळा पावडर १० ग्रॅम, पाणी १०० मिली. साखर २०० ग्रॅम.

कृती : पाणी उकळल्यावर गॅस बंद करावा. उकळलेल्या पाण्यात चंदन व वाळा पावडर टाकून ते झाकून ठेवावं. दोन तासांना मिश्रण चांगलं ढवळून घ्यावं. नंतर ते गाळून घेऊन मोजावं. १ वाटीच्या मिश्रणास दोन वाटी साखर आणि एक वाटी पाणी घ्यावं. पाणी व साखर एकत्र उकळून घ्यावं. उकळी येऊन फेस शांत झाला आणि मिश्रण स्वच्छ दिसू लागलं की गॅस बंद करावा. त्यात चंदन वाळ्याचं तयार केलेलं मिश्रण टाकून ते चांगलं ढवळावं. सरबताचं हे सिरप गाळून कोरड्या बरणीत भरून ठेवावं.

उल्हासनगरमध्ये नशेखोरांचा नागरिकांवर जीवघेणा हल्ला

■**उल्हासनगर** : उल्हासनगरच्या आशेपेडा परिसरात मंगळवारी सायंकाळी जे घडले, त्याने संपूर्ण शहर हादरले. सायंकाळच्या अंधारात अचानक नशेखोरांची टोळी धारदार शस्त्रे घेऊन रस्त्यावर धडकली आणि काही क्षणांतच संपूर्ण परिसर रक्ताने माखला गेला. रस्त्यावर चालणारे सामान्य नागरिक, महिला, लहान मुले यांच्या अंगावर चाकू, चाँपर, लोखंडी रॉडसह थेट हल्ले करण्यात आले. काही क्षणांतच तो रस्ता युद्धभूमी बनला.

कॅम्प ४ मधील या परिसरात ४ ते ५ तरुणांच्या टोळक्याने हल्ला चढवत नागरिकांवर थेट जीवघेणे वार केले. रस्त्यावर उभ्या असलेल्या २५ ते ३० वाहनांचीही बेखूट तोडफोड करण्यात आली. अचानक झालेल्या या हिंसाचारामुळे परिसरात भीती आणि गोंधळाचे वातावरण पसरले.

या हल्ल्यात बचावलेल्या नागरिकांनी आपल्या अनुभवातून त्या भीषण क्षणांची साक्ष दिली. मी माझ्या दोन लहान मुलांना घेऊन चालले होते. एका नशेखोराने रॉड आमच्यावर फेकला, मी मुलांना पोटाशी धरून वाकले... त्या क्षणी वाटलं की आता वाचणार नाही, असे थरथरत्या शब्दात एका महिलेने सांगितले.

घटनास्थळी पोलीस उपायुक्त सचिन

गोरे यांच्यासह मोठा पोलीस फौजफाटा दाखल झाला होता. सीसीटीव्ही फूटजमधून आरोपींची ओळख पटली असून ओम उर्फ पन्नी जगदाळे, साहिल म्हात्रे, सुमीत उर्फ लाल कदम, साहिल उर्फ सार्थक अहिरे विरोधात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

“मी आणि माझा मुलगा घरी जात असतांना या टोळक्याने काही कारण नसताना आमची गाडी अडवली आणि माझ्या मुलावर धारदार शस्त्राने बेखूट हल्ला करायला सुरवात केली. मी माझ्या मुलाला वाचवण्यासाठी पुढे आली असता त्यांनी माझ्यावर देखील चाकूने सपासप वार केले.”

— कुसुम मोरे

“संध्याकाळी अचानक चार ते पाच जणांचे टोळे पाण्याच्या टाकीकडून यशवंत विद्यालयापर्यंत आले आणि त्यांनी रस्त्यातील बऱ्याच चार चाकी, रिक्शा आणि दुचाकी फोडल्या. यात माझ्या रिक्शाचे देखील नुकसान झाले.”

— प्रधमेश भोसले

“मी माझ्या आईला कामावर घरी आणत असतांना या टोळक्याने अचानक आमच्यावर धारदार शस्त्राने हल्ला केला. यात मी आणि माझी आई दोघे गंभीर जखमी झालो.”

— सचिन मोरे

कोलाड रेल्वे स्टेशनचा दिखावा मोठा मात्र रेल्वे गाड्यांचा नाही पत्ता

कोलाड रेल्वे स्टेशनवरील शुकशुकाट

वारंवारिक कोलाड रेल्वे स्टेशनमध्ये दिवा-सावंतवाडी गाडी थांबायची. मात्र, कोरोनाकाळात कोलाड स्टेशनमधील या गाडीचा थांबा रद्द करण्यात आला होता. मात्र, कोरोना काळ संपल्यानंतर हा थांबा पूर्ववत करणे ही रेल्वेची जबाबदारी होती. मात्र, आजही दिवा-सावंतवाडी गाडी येथे थांबत नाही. त्यामुळे प्रवाशांची प्रचंड गैरसोय होत आहे. दादर-रत्नागिरी हे एकमेव पॅसेंजर गाडी थांबत असल्यामुळे एवढे भव्य आणि घकाचक रेल्वे स्टेशनमध्ये कायम शुकशुकाट असतो. त्यामुळे कोलाड स्टेशन प्रवासीपुरक कधी होणार, असा सवाल येथील स्थानिक विचारत आहेत.

मागणी

रायगडवासीयांचा मुंबई-ठाणे शहराशी कायम संपर्क असतो आणि संबंध येतो. मात्र, एसटी बस हेच एकमेव प्रवासाचे विश्वासार्ह साधन सध्या आहे. रेल्वेने कोलाड ते पनवेल अशी लोकल सेवा सुरू केल्यास हजारो प्रवाशांची मोठी सोय होऊ शकते. कोलाड परिसरात ७० हून अधिक गावे, वाड्या आहेत.

कोलाड-पनवेल लोकलमुळे या दोन्ही स्टेशनदरम्यानच्या लोकांचा स्वस्तात आणि चांगला प्रवास होऊ शकतो. नोकरदार, विद्यार्थी तसेच पर्यटनाला येणाऱ्यांनाही हे सोयीचे होऊ शकेल. रायगडचे खासदार सुनील तटकरे यांनी याची गांभीर्याने दखल घेत रेल्वेकडू मागणी केल्यास फरक पडू शकतो, असे येथील लोकांना वाटते.

नेमकं काय होणार?

- ▶ जातवैधता आणि जातप्रमाणपत्रांसाठी नागरिकांनी केलेल्या अजासंती एआयचा वापर होणार आहे. यामध्ये डिजी लॉकरसारख्या प्लॅटफॉर्मसह एकत्रित काम केले जाणार आहे.
- ▶ अर्ज करणाऱ्या व्यक्तीचे नाव, पत्ता, मुळ पत्ता, वडिलांचे नाव, पतीचे नाव ही माहिती थेट आधारकार्डशी संलग्न करून पडताळणी केली जाणार आहे.
- ▶ तसंच या प्रक्रीयेमुळं चुकीची नोंद किंवा अर्जातील कागदपत्राची त्रुटी लगेच दाखवली जाईल. त्यामुळं चूक लगेच दुरुस्त करता येईल.
- ▶ अर्ज करताना एकच अर्ज आणि एकच प्रक्रिया असेल त्याद्वारेच प्रमाणपत्र वितरित केले जाईल
- ▶ ही प्रक्रिया पूर्णपणे पारदर्शक असेल. तसंच, यामुळं दलालाचे कामदेखील संपेल. त्यांच्याकडून होणारी सभाय फसवणूक टळेेल.

महाराष्ट्रातील नागरिकांना मोठा दिलासा!

जात प्रमाणपत्र आणि जातवैधता प्रमाणपत्र आता एका क्लिकवर मिळणार

■**पनवेल** : जात प्रमाणपत्र आणि जातवैधता प्रमाणपत्र मिळवण्यासाठी अर्जदारांना अनेक अडचणींचा सामना करावा लागतो. त्यासाठी सरकारी कार्यालयात बऱ्याचदा फेऱ्या मारल्या लागतात. तरीदेखील कधीकधी काम होत नाही. मात्र आता नागरिकांसाठी एक आनंददायी बातमी समोर येत आहे. जातप्रमाणपत्र आणि जातवैधता प्रमाणपत्र आता एका क्लिकवर मिळणार आहे. ही सर्व प्रक्रिया जलद आणि सुलभ होण्यासाठी संगणकीय ऑनलाईन प्रणाली विकसित केली जाणार आहे.

या प्रस्तावाला राज्य सरकारने तत्वतः

मान्यता दिली असून येत्या महिन्याभरात ही प्रणाली कार्यान्वित होणार आहे. अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्ती जाती, भटक्या जमाती इतर मागासवर्गीय आणि विशेष मागास प्रवर्ग यांना सरकारी नोकऱ्या, शैक्षणिक प्रवेश, निवडणूक आरक्षण आणि इतर सरकारी

योजनांचा लाभ घेण्यासाठी जात प्रमाणपत्र आणि जातवैधता प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक आहे. सध्याच्या प्रक्रियेत हे प्रमाणपत्र काढण्यासाठी खूप अडचणी येतात. तसंच, अनेक कागदपत्रांच्या पूर्ततासाठीही अडचणी येतात.

राज्य सरकारने बाटी म्हणजेच डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर संशोधन व प्रशिक्षण संस्था आणि टाटा कन्सलटन्सी सर्व्हिसेस (टीसीएस) यांच्या संयुक्त विद्यमाने डिजिटल प्रणालीच्या माध्यमातून जातवैधता आणि जात प्रमाणपत्र काढण्याची प्रक्रीया सुलभ होणार आहे. या योजनेला सरकारने तत्वतः मंजुरी दिली आहे.

नवी मुंबईची हरित प्रवासाची दमदार सुरुवात...

नेरुळमध्ये पहिले सार्वजनिक ई-व्ही चार्जिंग स्टेशन सुरू

“नवी मुंबईतील या पहिल्या सार्वजनिक ई-व्ही चार्जिंग स्टेशनमुळे शहरात इलेक्ट्रिक वाहनांचा वापर वाढेल आणि पर्यावरण रक्षणास चालना मिळेल. नवी मुंबई महानगरपालिका परिवहन उपक्रमच्या वतीने सर्व इलेक्ट्रिक वाहनधारकांनी या सुविधेचा मोठ्या प्रमाणात लाभ घ्यावा.”

— डॉ. कैलास शिंदे, आयुक्त नवी मुंबई महापालिका

उपलब्ध राहणार आहे.

नवी मुंबईकरांसाठी ही सेवा पर्यावरणपूरक आणि शाश्वत

‘डिजी ठाणे’ प्रकल्प रेंगाळणार प्रकल्पाला तिसऱ्यांदा मुदतवाढ देण्याची नामुष्की

■**ठाणे** : ठाणे महापालिकेचा डिजी प्रकल्प आणखी काही काळ फक्त कागदावरच राहणार अशी चिन्हे आहेत. सदर प्रकल्पाला तिसऱ्यांदा मुदतवाढ देण्यात आली आहे. ठाणे महापालिकेचा वादग्रस्त ठरलेला डिजी ठाणे हा प्रकल्प आता नव्या रूपात ठाणेकरांच्या भेटीला येणार आहे. कोट्यवधींचा खर्च वाचविण्यासाठी महापालिकेने

आता हा प्रकल्प पीपीपी तत्वावर राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यानुसार याची निविदाही प्रसिद्ध आली आहे. परंतु तीन वेळा मुदतवाढ देऊनही अद्यापही त्याला प्रतिसाद मिळत नसल्याची माहिती समोर आली आहे. त्यामुळे निविदेतील अटी शर्तीमध्ये काही बदल करता येऊ शकतात, याचा विचार आता पालिकेने

“हा प्रकल्प पुढील १० वर्षांसाठी चालविला जाणार आहे. जो ठेकेदार पालिकेला जास्त उत्पन्न देईल, त्याला या कामाचा ठेका दिला जाणार आहे. त्यानुसार काढण्यात आलेल्या निविदेलाच प्रतिसाद मिळत नसल्याची बाब समोर आली आहे. शहरातील प्रदर्शन तसेच इतर कार्यक्रमांचीही माहिती दिली जाईल. त्यामुळे नियम अटीत काही बदल करता येतील का? या दृष्टीने पालिकेने विचार सुरू केला आहे. काही त्रुटी दूर करून निविदा काढण्याचा विचार आहे. परंतु आता तिसऱ्यांदा मुदतवाढ देण्यात आली आहे. त्याला निश्चित प्रतिसाद मिळेल.”

— सचिन सांगळे, उपायुक्त ठामपा

सुरू केला आहे.

ठाणे महापालिकेच्या माध्यमातून यापूर्वी २०१७ मध्ये डीजी ठाणे प्रकल्प राबविला होता. तीन वर्षांसाठी ठेकेदाराला ३२ कोटी दिले जाणार होते. त्यानुसार डिजी ठाण्याच्या माध्यमातून ठाणेकरांना मालमत्ता कर भरल्यास सूट मिळणार हे दिसून आले. तर यात व्यापाऱ्यांना देखील सहभागी करून घेतले होते. त्यानुसार

असे मृत्यू झालेल्या व्यक्तीचे नाव आहे. तो दोन दिवसांपूर्वीच गावावरून मित्र संजय शमासोबत मुर्धा गावातील बहदूर नगर येथे राहायला आला होता. संजय शर्मा हा रंगकाम करणारा मजूर आहे.दोघेही याच खोलीत पापड विक्रीचे काम करणाऱ्या कैलास राम व त्याच्या मुलासोबत राहत होते.

घटना घडलेल्या ठिकाणी प्रत्यक्षदर्शी कैलास राम नामक व्यक्ती राहत होते. घटना घडली

यात २.८० लाख ठाणेकरांनी याचे अॅप डाऊनलोड केले होते. परंतु त्याचा वापर किती जणांनी केला याची माहिती पुढे आलीच नाही. तर यामध्ये सुमारे ५५० व्यापाऱ्यांनी यामध्ये सहभाग घेतला होता. सुरवीताला काही योजनांचा फायदा व्यापाऱ्यांनी दिला. परंतु त्यानंतर बिल अदा करीत असतांना नेमका किती ठाणेकरांना याचा फायदा झाला, व्यापाऱ्यांकडील

दिली आहे.

अनिस हा संजय शर्मा याचा मित्र असल्यामुळे त्याबाबतची अधिक माहिती इतर कोणाकडे नाही आहे. तर या हत्ये मागेचे नेमके कारण अजूनही समजू शकलेले नाही.

दरम्यान, ११ जून रोजी पहाटे ४ च्या सुमारास संजय शर्माने अनिस नबीची कोयल्याने हत्या करून फरार झाल्याची तक्रार कैलासने पोलिसांना दिली आहे.

अनिस हा संजय शर्मा याचा मित्र असल्यामुळे त्याबाबतची अधिक माहिती इतर कोणाकडे नाही आहे. तर या हत्ये मागेचे नेमके कारण अजूनही समजू शकलेले नाही.

योजनांचा ठाणेकरांना किती फायदा झाला.

असा आक्षेप पालिकेतील अधिकाऱ्याने घेतला होता. परंतु त्याला बाजूला सारून संबधीत ठेकेदाराचे सुमारे ३१ कोटींचे बिल अदा करण्यात आले होते. त्यानंतर कोरोना काळातच हा प्रकल्प वादात येऊन बंद पडला.

दरम्यान या प्रकल्पावर तब्बल ३१ कोटींचा चुराडा पालिकेने केला होता. परंतु आता या प्रकल्पावर खर्च करण्याऐवजी तो पीपीपी तत्वावर कसा राबविला जाईल, याचा विचार पालिकेने केला आहे. त्यानुसार जाहीरातीपोटी जे पैसे संबधीत एजन्सीला मिळणार आहेत. ठाणे महापालिकेच्या या नव्या डीजी ठाणे प्रकल्पात शासनाच्या ६९ योजनांचा समावेश असणार आहे. याशिवाय, पालिकेचे सर्वच विभागांच्या सुविधेसाठी अर्ज करणे, तक्रार नोंदविणे अशी सुविधाही अॅपवर उपलब्ध करून दिली जाणार आहे.

ज्या पाण्यात कुत्रा मेला त्याच पाण्याचा पुरवठा

■**अलिबाग** : कुणालाही किडस वाटावा, असा प्रकार अलिबाग तालुक्यात घडत आहे. तालुक्यातील चिंचोटी ग्रामस्थांना जलजीवन मिशन योजनेतून जेथून पाण्याचा पुरवठा होतो त्याच पाण्यात चवक कुत्रा मेलेला आहे. या पाण्यात किडे असून हे पाणी दुर्गंधीयुक्त आहे. तरीही हेच पाणी ग्रामस्थांवर पिण्याची वेळ आली आहे. हे दूषित, घाणेरडे पाणी पाजणारे निलेश मनोहर ठाकूर, मनोहर सीताराम ठाकूर, प्रशासक आणि ग्रामसेवक अशा चौघांविरोधात गुन्हा दाखल करावा, अशी मागणी ग्रामस्थांनी रायगड पोलीस आणि रायगड जिल्हा परिषदेकडे केली आहे. अनेक दिवसांपासून हा प्रकार असूनही त्याबाबत प्रशासक आणि ग्रामसेवक दखल नाहीत, ही खूप गंभीर बाब आहे.

गावामध्ये रहिवाशांना पिण्याचे पाणी ज्या विहीरीतून सोडले जाते त्या विहीरीमध्ये कुत्रा मेलेला आहे. कुत्रा कुजला असून पाण्यात किडे झाले आहेत. ते घाणेरडे पाणी ग्रामस्थांना निलेश मनोहर ठाकूर आणि मनोहर सीताराम ठाकूर हे

जाणीवपूर्वक सोडत आहेत, असा आरोप ग्रामस्थ प्रमोद पाटील यांनी केला आहे. वास्तविक त्यांच्या निदर्शनास ही बाब आणून दिली आहे. त्यानंतरही त्यांनी ग्रामस्थांच्या तक्रारीकडे दुर्लक्ष केले आहे. ग्रामस्थांना पाणी देण्याबाबत चिंचोटी ग्रामपंचायतीने हात वर केल्यानंतर महिलांनी प्रत्येकी एक हजार रुपये वर्गीत काढून पाणी योजना सुरू केली. निलेश ठाकूर व मनोहर ठाकूर यांना एकूण १० हजार पगार दिला जातो. तरीही ते घाणेरडे पाणी लोकांना पाजत आहेत, असा ग्रामस्थांचा आरोप आहे. या पाण्याचा जागेवर येऊन पचनामा करावा, अशी मागणी ग्रामस्थांनी केली आहे.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजूला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र), येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईंदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षेत्रा आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी याच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed , Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE** - Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate,

Near Pravasi Industrial Estate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar Road, Near Hanuman Mandir,

Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com